

ISSN 2227-2844

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 11 (270) ЧЕРВЕНЬ

2013

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

№ 11 (270) червень 2013

Частина II

Засновано в лютому 1997 року (27)
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ № 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку
наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Постанова президії ВАК України від 14.10.09 №1-05/4

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних
«Україніка наукова» (угода про інформаційну співпрацю
№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 8 від 29 березня.2013 року)

Виходить двічі на місяць

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. **Івченко Т. В.** Підготовка інженерно-педагогічних кадрів для ремісничих училищ України в 40-50-ті рр. ХХ століття..... 6
2. **Кахіані Ю. В.** Історичні факти виникнення закладів інтернатного типу в Україні..... 13
3. **Клішевич Н. А.** Досвід соціально-педагогічної роботи спеціальних установ для неповнолітніх з делінквентною поведінкою у другій половині ХХ ст..... 19
4. **Павлюк О. М.** Педагогічний досвід учителів-новаторів як чинник розвитку шкільної освіти в Україні (друга половина ХХ століття)..... 24
5. **Пономарьова Г. М.** Історіографічний огляд розвитку профорієнтаційної роботи в Україні в 60-80-х роках ХХ ст..... 32
6. **Слозанська Г. І.** Становлення і розвиток соціальної роботи в Австралії..... 39
7. **Тітаренко І. С.** Розвиток ідеї альтернативної освіти в історії американської педагогічної думки..... 44
8. **Чертова К. М.** Суспільно-корисна праця як чинник соціального виховання учнівської молоді (50-90-ті ХХ ст.)..... 51
9. **Юніна О. Є.** Особливості навчання іноземних мов у загальноосвітніх школах США та України..... 62

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

10. **Акіншева І. П.** Характеристика політичної соціалізації учнів у загальноосвітніх навчальних закладах..... 71
11. **Дєдов Є. Г.** Поняття, цілі та основні завдання соціальної політики держави..... 77
12. **Ігнатенко К. В.** Особливості роботи Педагогічної студії для прийомних батьків..... 83
13. **Калюжна В. Ю.** Про проблему академічної нечесності: Спроба короткого порівняльного аналізу стану у вишах США і України..... 89
14. **Лях Т. Л.** Професійна ідентичність соціальних працівників.. 96
15. **Рень Л. В.** Причини дитячої бездоглядності та безпритульності: спроба комплексного аналізу..... 102
16. **Снітко М. А.** Особливості формування безпечної поведінки підлітків в Інтернет-мережі у міжнародному та вітчизняному досвіді..... 107
17. **Тимошенко Н. Є.** Технологія професійного самовдосконалення соціальних працівників у ресурсних центрах..... 112

18. **Шейна Л. О.** Потенціал студентської громади щодо здійснення соціального супроводу: досвід та сучасний стан 118

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ НАСЕЛЕННЯ

19. **Гаміна Т. С.** Соціальне консультування як вид практичної діяльності працівника соціальної сфери..... 124
20. **Ємцева Е. Г.** Організація соціально-виховної роботи в умовах трудового загону старшокласників..... 132
21. **Жевакіна Н. В.** Особливості ресоціалізації засуджених жінок..... 138
22. **Журавель Т. В.** Етапи соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми засудженими у виховних колоніях 144
23. **Кириченко В. В.** Ідеографічне дослідження кризи професійної адаптації у ситуації зміни професії..... 152
24. **Лютий В. П.** Нехімічні адикції як предмет соціальної роботи..... 158
25. **Островська Н. О.** Змістовна характеристика соціально-педагогічної технології формування усвідомленого батьківства молоді в діяльності територіальної громади..... 167
26. **Песоцька О. П.** Корекційна робота з сім'єю наркозалежної людини..... 177
27. **Пігіда В. М.** Технології соціально-педагогічної діяльності з дітьми трудових мігрантів..... 186
28. **Пеша І. В.** Соціальний супровід як форма комплексної соціальної допомоги..... 193
29. **Сергєєва К. В.** Сутність програми профілактики агресивної поведінки підлітків у центрах соціально-психологічної реабілітації..... 200
30. **Соляник М. Г.** Аналіз досвіду роботи недержавних організацій з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах..... 205
31. **Степаненко В. І.** Сутність та зміст дезадаптації підлітків, обумовленої асоціальним впливом релігійних культів..... 210

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

32. **Байдюк Н. В.** Інтеграція гендерних знань як невід'ємна складова професійної підготовки майбутніх соціальних працівників та соціальних педагогів до гармонізації гендерних взаємовідносин у молодіжному середовищі..... 218
33. **Горішна Н. М.** Гендерні аспекти підготовки соціальних працівників: аналіз зарубіжного досвіду..... 225
34. **Маркова Н. В.** Гендерні особливості соціальної роботи з літніми жінками..... 230

35.	Сорочинська В. Є. Теоретичні основи дослідження гендерної соціалізації студентства.....	238
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ		
36.	Белоус А. Ю. Про культурні особливості чинників допрофесійної підготовки іноземних студентів в Україні (на прикладі медичної освіти).....	245
37.	Веретенко Т. Г, Шеремета М. М. Проблема здоров'язберігання у вищому навчальному закладі при підготовці майбутніх соціальних педагогів / працівників.....	252
38.	Нейжпапа Л. С. Деякі аспекти забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів у системі навчально-виховної роботи університету.....	257
39.	Спіріна Т. П. Професійна підготовка соціальних працівників у системі неперервної освіти.....	263
40.	Ткаченко Н. В. Самоосвіта як обов'язкова складова професійної підготовки майбутніх соціальних працівників...	267
41.	Шовкопляс О. І. Побудова програми з іноземної мови для студентів немовних спеціальностей як методична проблема (організаційні аспекти в контексті євроінтеграційних процесів).....	272
	Відомості про авторів.....	279

рассматривается как важный фактор социального воспитания школьников. Анализ деятельности общеобразовательных школ этого периода доказывает, что они выполняли важную социальную функцию – обучали и воспитывали молодое поколение с максимальным учетом тех общественных условий, в которых ему предстояло жить и работать.

Ключевые слова: социальное воспитание, общественно-полезный труд, ученические производственные бригады, трудовые объединения школьников, лагеря труда и отдыха, трудовые отряды.

Chertova K. M. Community Service as a Factor of Social Education of Students (50-90's of the Twentieth Century)

The article reveals the historical and educational experience of public education by attracting younger generations to work, namely community service is seen as an important factor of social education of students. Analysis of the secondary schools of that period proves that they did dan an important social function – to train and educate the young generation with maximum consideration of the social conditions in which had to live and work.

Key words: social education, community service, student production brigades, labor union of students, camp and rest, labor groups.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2013 р.

Прийнято до друку 29.03.2013 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Л. Ц. Ваховський

УДК 373.016:811(73:477)

О. Є. Юніна

**ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ США ТА УКРАЇНИ**

Останнім часом Україна перебуває на етапі трансформації суспільного розвитку й радикальних перетворень у сфері освіти. У житті сучасної України проходять соціально-політичні зміни, які зумовлюють нові тенденції розвитку педагогічної науки. Згідно з Концепцією мовної освіти в Україні оволодіння мовами є одним з визначальних засобів формування людської особистості, основним стрижнем якого виступає всебічний розвиток усного та писемного мовлення, підпорядкованого опануванню мовою як засобом спілкування і пізнання.

Розширення міжнародних зв'язків, інтернаціоналізація всіх сфер суспільної, політичної і економічної діяльності нашої країни зробили іноземні мови дійсно затребуваними. Це служить імпульсом для розвитку в учнів потреби у вивченні іноземної мови як загальноосвітнього предмета на іншому рівні. Зростання інтересу до

вивчення іноземних мов є результатом розвитку зв'язків України з іншими державами, зокрема США. Володіння іноземними мовами надає можливість переосмислити історичні та етнічні особливості й традиції інших країн, відновити наступність культур та з'ясувати те спільне й цінне, що властиве кожній національній культурі. Прагнення держав до використання єдиного інформаційного простору підсилює роль й значення іноземної мови, яка стає необхідним інструментом для спілкування.

Досвід останнього десятиріччя свідчить, що Україна та США співпрацюють усе тісніше в різних напрямках, особливо в галузі освіти. В умовах модернізації освіти в Україні підвищуються вимоги до рівня володіння іноземними мовами випускниками середніх шкіл та здатності використовувати мови, які вивчаються як засіб для спілкування. Розглядаючи тенденції розвитку сучасної мовної освіти, можна відзначити, що головне призначення іноземної мови – стати засобом спілкування учнів завдяки сформованим комунікативним умінням: говорінню, аудіюванню, читанню та письму [1, с. 54]. Але не тільки мовна компетенція є головною метою навчання іноземній мові, а також і здатність учнів до спілкування, оволодіння навичками, їх практичного застосування, знайомство з країнознавчими і культурними реаліями і мовним етикетом. Важливо не просто формувати в учнів уміння отримувати інформацію, що їх цікавить, але й логічно її осмислювати, давати особистісну оцінку, необхідно не тільки навчити дітей говорити іноземною мовою, але спілкуватися нею, тобто мислити і ділитися своїми думками з оточуючими. Вивчення досвіду США розкриває взаємовплив національних і американських освітніх процесів, пропонує важливий орієнтир та джерело корегування освітньої політики.

Проблемі розвитку зарубіжних методик навчання іноземних мов присвятили свої праці В. Раушенбах, Л. Щерба, Г. Ведель, К. Ганшина, І. Рахманов та ін. Г. Рогова, Д. Джалалов, А. Климентенко у своїх дослідженнях визначили зміст навчання іноземних мов у середній школі. Аспектами практичного оволодіння іноземною мовою займалися В. Аракін, Н. Мамуна, А. Любарська, І. Бім, Н. Гальскова, І. Грузинська, О. Мироліубов, О. Москальська, Ю. Пасов, О. Соловова, В. Цетлін. Доцільним видається вивчення й осмислення відповідного зарубіжного досвіду.

Важливі питання навчання іноземних мов – теоретичні, дидактичні й методичні. Педагогічні умови, зміст, теорія і практика, цільовий компонент навчання іноземних мов, розвиток педагогічних технологій, тенденції конструювання змісту підручників з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України, тенденції розвитку раннього навчання іноземних мов у початковій школі США досліджено у дисертаціях і монографіях О. Пасічника, В. Смелянської, О. Кузнецової, Н. Борисової, Т. Яблонської, Я. Булахової, Р. Мартинової та ін. Значний інтерес у межах нашої розвідки становлять праці вчених про організацію

освітнього процесу, форми й методи навчання (R. Ellis, J. Clark, W Bennet); теоретичну концепцію навчання іноземних мов (L. Bachman, K. Jones, R. Lado, G. Miller, H. Palmer, H. Sweet, H. West); сучасні педагогічні технології організації навчання (G. Brown, D. Larsen-Freeman, R. Carter, B. Melvin, S. Green, Ch. Broomfit).

Метою цієї статті є вивчення особливостей процесу навчання іноземних мов у загальноосвітніх школах України та США.

З історичних причин освіта не згадується в Конституції США, унаслідок чого відсутня єдина державна система освіти, а управління народною освітою довірене штатам, які мають право визначати її структуру самостійно [2, с. 8]. Кожен штат має свої органи керівництва школами, комплектовані, як правило, не з педагогічного середовища, а з промисловців, банкірів, чиновників. Штати діляться на навчальні округи, різні за територією, матеріальною забезпеченістю та ін. [3, с. 282]. Отже, у США не існує суворих федеральних стандартів для навчальних закладів, а система шкільної освіти варіюється залежно від штату.

У країні існують як державні загальноосвітні школи, так і приватні, більшість з яких є конфесійними. Особливе місце серед приватних належить “незалежним” школам, у яких виховується еліта сучасного суспільства. Відбір абітурієнтів до таких шкіл здійснюється за допомогою вступних тестів, платні за навчання (10-20 тис. доларів за навчальний рік) та соціального статусу батьків. Метою таких шкіл є формування різнобічно розвинутого джентльмена, який має гарні манери, розважливий у справах, уміє планувати своє життя, акуратно витратити гроші та час заради досягнення головної мети – стати багатим.

На всіх етапах шкільного навчання в американській школі відсутні єдині навчальні програми, підручники. Кожний навчальний округ розробляє свої рекомендації щодо навчального часу, друкує програми з окремих предметів, як і займається фінансуванням шкіл.

Визначаючи основні етапи становлення загальної середньої освіти в Америці, М. Шутова зазначає, що їхня систематизація відбувається за двома хронологічними періодами:

1) період передінформаційного суспільства – кін. XIX – 80-і рр. XX ст.;

2) період інформаційного суспільства – 90-і рр. XX – поч. XXI ст. [4, с. 51-52].

Середня освіта в США є обов’язковою. Повну загальну середню освіту має більш ніж на 85% населення Сполучених Штатів у віці 25 років і старше. Більшість дітей у Сполучених Штатах отримує середню освіту в безкоштовних державних школах (public school), хоча існують також приватні школи (private school), і близько трьох відсотків учнів займаються на дому (Homeschooling). У великих містах і в деяких районах на південному заході Америки можна почути навколо не тільки англійську мову, а також й інші мови, особливо іспанську. Однак, у більшості районів Сполучених Штатів у повсякденному житті навряд чи

можна почути, як люди розмовляють не англійською мовою. Крім того, хоча державної мови в США немає, на практиці саме англійська є мовою, якою говорять практично всі жителі, від іммігрантів також очікують гарного володіння нею. Час від часу виникають акції за зміну Конституції Сполучених Штатів і проголошення англійської офіційною мовою країни. Ідентичність Сполучених Штатів, на відміну від інших країн, не визначається етнічною приналежністю або расою. Однак, інші американці проти таких змін, вважаючи, що вони повинні шанувати мовні відмінності, і що мовне різноманіття Сполучених Штатів є об'єднуючою силою національної ідентичності.

Результати здійсненого у 2008 р. аналізу показали, що фактично у більшості середніх навчальних закладів вивчаються іноземні мови, але цей предмет не є основним, а може бути факультативним або за вибором, тобто не всі діти опановують ту чи іншу іноземну мову. До того ж учні шкіл у районах з низьким соціально-економічним статусом та у сільській місцевості мають значно менше можливостей для вивчення іноземних мов. У звіті інспекції також зазначалося, що приватні початкові заклади пропонують вивчення іноземних мов утричі частіше, ніж державні [5, с. 108-109].

Не дивно, що за межами США багато людей думають, що американці взагалі не вивчають іноземних мов. Насправді ж більшість американських школярів досить рано знайомляться з будь-якою іноземною мовою, іноді в початковій школі. Незважаючи на це, викладання зазвичай не є безперервним, навчальні програми іноді не дуже вдало заплановані, а стандарти освіти відрізняються в різних місцях. Основна причина цього в тому, що відповідно до Конституції Сполучених Штатів питання освіти громадян залишилися на розсуд штатів. Якщо місцеве самоврядування все ж встановлює вимоги для початкових і старших класів шкіл на їх території, вони також дотримуються своїх місцевих стандартів. У результаті по всій країні спостерігаються великі відмінності у знаннях. Як правило, американські школярі за рік або два знайомляться з іноземною мовою у початковій школі, і через кілька років ще рік або два вивчають мову в старших класах (щоправда, деякі загальноосвітні школи пропонують бажаним більш розвинену підготовку).

Які іноземні мови вивчають учні Сполучених Штатів? Найбільш популярна, звичайно, іспанська. Вона й найбільш застосовна. Різні школи в змозі (у залежності від бюджету) найняти вчителів різних мов: французької, китайської, японської, російської, португальської, німецької. Латинська є обов'язковою у католицьких школах, Єшиви вивчають фібру (іврит) та ідиш, є польські, українські, корейські школи. Практично будь-яка мова може бути запропонована, якщо є попит. Програма середньої школи включає обов'язкове вивчення принаймні однієї іноземної мови. Деякі „багаті” міста пропонують на вибір до 8 різних мовних програм. Наприклад, в Бостоні, де навчають студентів з

різних країн, викладання проводиться 32 різними мовами. Китайських діалектів вивчають три: Мандарин, Кантониз, Шуан. Також індокитайські мови в пошані. Але російська, після закінчення Холодної Війни, утрачає свою популярність. У громадах вивчають польську, українську, вірменську, арабську.

На початку 2006 р. президентом Дж. Бушем було проголошено новий проект під назвою „Стратегічне навчання іноземних мов в інтересах національної безпеки”. Цей проект був ухвалений Державним департаментом і перейменований на „Лінгвістичну ініціативу”. У ньому зазначені заходи, спрямовані на вивчення американцями іноземних мов, які є важливими з огляду на зовнішньо-економічні інтереси США, – китайської, арабської, фарсі, гінді та російської. З цією метою було створено Національний корпус лінгвістичних послуг, до якого входили компетентні фахівці-лінгвісти та вчителі іноземних мов, що надавали консультаційні послуги школам та іншим закладам [5, с. 107].

На оволодіння іноземними мовами у Сполучених Штатах впливає декілька факторів. Основним недоліком сучасної американської шкільної мовної освіти є те, що діти починають вивчати іноземну мову на досить пізньому етапі навчання, а також відсутність наступності програм з іншої мови між шкільними ланками.

В Україні вчитися і бути освіченим вважається престижним. У загальноосвітніх навчальних закладах України в основному вивчається чотири іноземні мови, з них понад 80% школярів учать англійську, інші – німецьку, французьку, іспанську. Але англійська є домінуючою. І тут мало що можна зробити – це є загальносвітовою тенденцією. Але останнім часом увага звертається на вивчення східних мов. Багато шкіл пропонують учням вивчати китайську, японську, в'єтнамську, турецьку, арабську, гінді та ін.

В українських школах обов'язкові для вивчення дві іноземні мови, однією з яких є англійська, яка вивчається з 1-го класу.

Знання англійської мови є обов'язковим для кожного учня. Але крім англійської також вивчаються російська, французька, німецька, польська, італійська, іспанська, румунська, татарська, турецька, китайська, японська.

Шкільний етап мовної освіти є кількеступеневим (початкова, основна, старша). Кожен ступінь характеризується специфікою залежно від статусу виучуваної мови, мети і завдань курсу, комунікативних потреб, вікових особливостей учнів.

Основне призначення мовної освіти в початковій школі – забезпечити загальний розвиток учнів, виробити в них мотивацію до вивчення мов, розвивати вміння слухати і розуміти мовлення, навчити читати і писати, на основі доступної мовної теорії формувати практичні вміння і навички (зокрема й комунікативні), а найголовніше – уміння вчитися. Навчання учнів іноземної мови здійснюється в межах найбільш типових сфер, тем і ситуацій спілкування у відповідності до їхніх вікових

особливостей та інтересів. Відповідно до умов навчання і згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти іншомовні навчальні досягнення випускників початкової школи мають відповідати рівню А-1.

В основній школі мовна освіта сприяє піднесенню рівня інтелектуального розвитку учнів. На цьому етапі вони засвоюють цілісну систему знань про мову, що стають підґрунтям для формування вмінь і навичок, необхідних для досконалого володіння нею. У сфері навчання іноземної мови розпочинається етап систематичної і послідовної роботи з автентичними навчальними матеріалами, які забезпечують нормативне оволодіння спілкуванням. Чіткіше простежується функція іноземної мови як засобу міжкультурного спілкування і як інструменту в діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Якість іншомовних навчальних досягнень випускників основної школи має відповідати рівню В-1.

У старшій школі здійснюється подальший розвиток базових мовних, мовленнєвих, соціокультурних, діяльнісних умінь і навичок на основі систематизації, узагальнення й поглиблення знань з кожної мови, здобутих на попередніх етапах навчання. Іншомовна освіта учнів старшої школи характеризується зміною пріоритетів як у змісті навчання, так і у формах його реалізації. Визначальними стають види діяльності, що забезпечують умови різноканалльної парної та групової мовленнєвої взаємодії через виконання різноманітних творчих вправ і завдань, які сприяють задоволенню іншомовним комунікативним потребам старшокласників, зумовлених їхніми інтересами, навчальним і життєвим досвідом, перспективами професійної діяльності. Іншомовні навчальні досягнення випускників школи мають відповідати рівню В-1+ [6, с. 5-6].

Мовна освіта ґрунтується на таких загальнодидактичних принципах: людиноцентризмі, гуманізмі, природовідповідності; єдності навчання, розвитку і виховання; науковості; систематичності та послідовності; усвідомленості й доступності; наступності і перспективності; зв'язку теорії з практикою; диференціації та індивідуалізації; культуровідповідності; застосування різних форм навчальної діяльності; реалізації міжпредметних зв'язків та ін. Зі специфічних лінгводидактичних принципів особлива увага приділяється взаємопов'язаному (інтегрованому) навчанню мови і мовлення, видів мовленнєвої діяльності, діалогу культур; мовленнєво-мисленнєвої активності, функційності, текстоцентризму, ситуативності, опори на рідну мову та ін. [7, с. 14].

Особистісно-орієнтований підхід вносить суттєві зміни в усі компоненти системи навчання: цілі, зміст, принципи, технології навчання і в організацію навчально-виховного процесу. Це проявляється у виділенні різнорівневих цілей викладання, у діяльнісному характері змісту навчання, його культурознавчій спрямованості, у врахуванні нових тенденцій в іншомовній освіті.

Перша тенденція – це посилення варіативності навчання іноземних мов. Варіативність забезпечує педагогічний плюралізм, можливість учням навчатися в різних типах загальноосвітніх установ і формувати різні траєкторії навчання іноземної мови.

Друга тенденція – це розширення полікультурності і мовного плюралізму, що сприяють процесу безперервного розвитку мовної особистості. Важливим чинником зміни шкільного середовища стало розширення спектру іноземних мов.

Третя тенденція – розширення можливостей індивідуалізації процесу навчання іноземної мови. Індивідуалізація передбачає створення умов, у яких кожен учень повною мірою може проявити свої здібності і свою індивідуальність, і використання різних технологій, які враховують вікові особливості учнів, їх здібності, інтереси і потреби.

Четверта тенденція передбачає доступність освіти, прозорість методів навчання і контролю.

П'ята тенденція пов'язана з розвитком нової, особистісно-орієнтованої парадигми освіти. Відбувся перехід від формату викладання до формату навчання.

Уміння самостійно працювати, використовуючи різні стратегії, і успішно вирішувати проблеми, пов'язані з вивченням іноземної мови, допоможуть мовні портфоліо, покликані розвивати навички самоконтролю, рефлексії і корекції [8, с. 34-35].

Через часті зміни в системі української освіти рівень знання іноземної мови серед учнів середніх шкіл не є високим. Оскільки однією з проблем недосконалості знання іноземної мови є відсутність компетентних викладачів. Україна ставить перед собою задачі надання найякіснішої освіти у світі. Але нині реальний рівень якості освіти в Україні дуже сильно знизився.

Отже, можна сказати, що вивчення відповідного досвіду в навчанні іноземних мов у загальноосвітніх школах Сполучених Штатів є дуже корисним для підвищення ефективності процесу іншомовного навчання у загальноосвітніх школах України.

Перспективи подальшого дослідження проблеми вбачаємо у пошуку оптимальних шляхів удосконалення процесу іншомовного навчання учнів українських загальноосвітніх шкіл.

Список використаної літератури

1. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах : [посібник] ; Вид. 2-е, доп. і переробл. / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2004. – 360 с. **2. Spillane J., Halverson R., Diamond J.** Towards a theory of leadership practice : a distributed perspective // *Journal of Curriculum Studies*. – 2004. – N 36 (1). – P. 3–34. **3. История** педагогики : [учебник для студентов пед. институтов] / Н. А. Константинов, Е. Н. Медынский, М. Ф. Шабаева. – М. : Просвещение. – 1982. – 447с. **4. Шутова М. О.** Проблеми формування

загальної середньої освіти в США (1950–1990 рр.) : дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / М. О. Шутова. – К., 2005. – 286 с. **5. Першукова О. О.** Державна мовна політика США з навчання іноземних мов у контексті формування світогляду школярів / О. О. Першукова. // Педагогіка і психологія. – 2011. – № 3 (72). – С. 103–112. **6. Бех П. О.** Концепція викладання іноземних мов в Україні / П. О. Бех, Л. В. Биркун. // Іноземні мови. – 1996. – № 2. – С. 3–8. **7. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта) V-IX класи** / керівн. автор. колективу С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 1998. – 32 с. **8. Осипенко Е. О.** Організація навчально-виховного процесу з англійської мови у 2012 / 2013 навчальному році: інструктивно-методичний лист / Е. О. Осипенко. – Миколаїв : ОППО. – 2012 – 48 с.

Юніна О. Є. Особливості навчання іноземних мов у загальноосвітніх школах США та України

У статті розглядаються особливості процесу навчання іноземних мов у загальноосвітніх школах США та України. Вона характеризує фактори, які впливають на оволодіння іноземними мовами у Сполучених Штатах та Україні. Досвід останнього десятиріччя свідчить, що Україна та США співпрацюють усе тісніше в різних напрямках, особливо в галузі освіти. В умовах модернізації освіти в Україні підвищуються вимоги до рівня володіння іноземними мовами випускниками середніх шкіл та здатності використовувати мови, які вивчаються як засіб для спілкування.

Ключові слова: навчання іноземних мов, зміст навчання, загальнодидактичні принципи, компоненти системи навчання.

Юнина О. Е. Особенности обучения иностранным языкам в общеобразовательных школах США и Украины

В статье рассматриваются особенности процесса обучения иностранным языкам в общеобразовательных школах США и Украины. Она характеризует факторы, влияющие на овладение иностранными языками в Соединенных Штатах и Украине. Опыт последнего десятилетия свидетельствует о том, что Украина и США сотрудничают все теснее в различных направлениях, особенно в области образования. В условиях модернизации образования в Украине повышаются требования к уровню владения иностранными языками выпускников средних школ и способности использовать языки, изучаемые как средство для общения.

Ключевые слова: обучение иностранным языкам, содержание обучения, общедидактические принципы, компоненты системы обучения.

Iunina O. E. Peculiarities of Teaching Foreign Languages in Comprehensive Schools of the USA and Ukraine

The article deals with the peculiarities of the process of teaching foreign languages in comprehensive schools of the USA and Ukraine. It outlines the factors which influence mastering foreign languages in the US and Ukraine.

The experience of the last decade shows that the United States and Ukraine cooperate more closely in various fields, especially in education. Therefore it is important and interesting to study and analyze the existing experience of teaching foreign languages in secondary schools in both countries. The study of the US experience reveals interplay of national and American educational processes and offers an important landmark and a source of correct educational policy.

It is expedient to study and understand the relevant foreign experience. The most important incentive motivational of learning a foreign language is, of course, the desire to expand a general outlook, and the leading role is played by the desire to get acquainted with the life of the country which language is studied, its geography, history, life. The factor that the internationalization of all aspects of society, changing policy enables to get acquainted visually with the country which language is studied, or to visit it as a tourist, or to train there, participate in numerous international educational programs is important.

Key words: teaching foreign languages, maintenance of teaching, общедидактические principles, components of the departmental teaching.

Стаття надійшла до редакції 05.02.2013 р.

Прийнято до друку 29.03.2013 р.

Рецензент – к. п. н., доц. Н. В. Жевакіна